

Mielenterveyden keskusliitto

Sosiaali- ja
terveysvaliokunnan
kuulemistilaisuus 14.10

Riikka Mettälä, sosiaaliturvan asiantuntija

11.10.2024

Asia: HE 124/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

- ✓ **Kannatamme, että sairaus- tai vammadiagnoosia ei jatkossakaan edellytetä nuoren ammatillisen kuntoutuksen osalta.**
- ✓ **Kuntoutuksen tarkoituksenmukaisuuden arviointi:**
 - ✓ On hyvä, että nuoren kohdalla katsotaan yksilöllisesti, mikä hänen kokonaistilanteeseensa on sopiva palvelukokonaisuus, mutta nuorten ammatilliseen kuntoutukseen tulisi päästä matalalla kynnyksellä.
 - ✓ On varmasti olemassa tilanteita, joissa nuori voi tarvita rinnakkain useampia toteutettavia palveluja → ei saisi ainakaan automaattisesti muodostua esteeksi päästä nuoren ammatillisen kuntoutuksen piiriin.

Lähteet: HE 124/2024

- ✓ **Emme kannata ehdotusta, että vuodesta 2025 alkaen Nuotti-valmennuksen ajalta ei enää pääsääntöisesti olisi oikeutta kuntoutusrahaan.**
 - ✓ Nuotti-valmennus on kehitetty NEET-nuorille, joita ovat 16-29-vuotiaat, useita toimintakykyyn, elämänhallintaan, terveyteen ja sosiaalisiin suhteisiin liittyviä ongelmia.
 - ✓ Nuotti-valmennuksen taloudelliselle tukemiselle asetettu päivittäinen tuntimäärä (4h) otii valmennuksen keskiössä olevaa nuoren elämäntilanteesta lähtevää tavoitteenasettelua vastaan.
 - ✓ Todennäköistä on, että 4h tuntimäärä matkoineen ei useinkaan toteudu valmennuksessa + osallistujien erilaiset elämäntilanteet ja voimavarat.
 - ✓ Kuntoutusrahan maksaminen motivoi nuorta lähtemään kuntoutukseen, lisää kannustimia, ei pelkoa etuuden katkeamista kuntoutusprosessin aikana.
 - ✓ Kuntoutusrahaa koskevien muutosten seurauksena sosiaaliturvaetuuksien varassa elävien ja kuntoutustarpeessa olevien nuorten toimeentulon on arvioitu heikentyvän esityksessä.
 - ✓ Yleinen haaste mielenterveyskuntoutujalla kuntoutukseen ja toimeentuloon liittyen → etuuksista ja toimeentulosta stressaaminen vie voimavarat, jolloin itse kuntoutumiseen ei jää voimavaroja kun akuutit raha-asiat painavat mieltä.
 - ✓ Jos motivaatiotekijät kuntoutukseen hakeutumisessa vähenevät niin pidemmällä aikavälillä sillä voi olla vaikutusta ihmisten haasteellisten elämäntilanteiden pitkittymiseen ja ongelmien syvenemiseen → tarve intensiivisimmille, pidempikestoisimmille ja raskaimmille palveluille lisääntyy.
- ✓ Kelan tilastojen mukaan 16–34-vuotiaiden mielenterveyssyistä johtuvat sairauspäivärahakaudet ovat yleistyneet lähes yhtäjaksoisesti jo yli 15 vuoden ajan.
 - ✓ Kuntoutuspalveluihin helpompaan saatavuuteen tulee panostaa ja toimeentulon turvaaminen kuntoutuksen ajalta on myös yksi tärkeä osatekijä kuntoutuksen onnistumisen kannalta.

Lähteet: [TOIMINTAKYVYN ARVIOINTI 16–29-VUOTIAILLA NEET-NUORILLA](#)

[Suositus avuksi Kelan ammatilliseen kuntoutukseen ohjattaessa](#) , Tietopaketti: sairauspoissaolot.

<https://tietotarjotin.fi/tietopaketti/2699253/tietopaketti-sairauspoissaolot> , HE 124/2024